

Օրացոյց և գուշակ օդոց 1863 թուականին Քրիստոսի, և Հայոց Ռթժի. — Ճէ (107երորդ) տարի. — Ի Ս. Ղազար:

Օրացոյց և գուշակութիւնք օդոց 1863 և այն. — Ի Տ. Երեմիայ քահանայէ Խասդիւղի. — Ի Պօլիս. տպ. Յ. Միւհէնտիսեան:

Օրացոյց պատկերազարդ և գուշակութիւնք օդոց 1863. — Նորին հեղինակի. — Ի Պօլիս. տպ. Ո. Յ. Քիւրքնեան:

Օրացոյց Համազգային 1863 տարւոյն. — Պօլիս. տպ. Ա. Թահմիղճեան:

ԱՐԵՎԱԿԻՑ ԱՄՈՒԽՆՈՒԹԻՒՆՔ

Թէպէտ շատ փորձերով ապացուցուած է որ արենակից ամուսնութիւնք պատճառ են բազմաւտեսակ խօթեանց և մասնաւորապէս խլահամերջ. բայց որպէս զի ցուցընենք թէ սխալ է ոմանց այն կարծիքն, որք ժառանգական կը համարին այդ տկարութիւնը, առնունք դէպէ մը որ Գաղղիոյ մէջ հանդիպած ու գիտնոց շատոնց ծանօթ եղած է, յորում ծնողք կարծուածէն աւելի զօրաւոր ու կատարեալ կազմուածոյ ենթակայ էին:

Հետեւալ զիտողութիւնս եղած է՝ Պ. Պլզանսօն Պ. Բերրոն բժշկապետին խնամօքը, որ այսպէս կը դրէ.

« Երկու եղբարքն Վալէ, լեռնաբնակք. բարձրահասակ, զօրաւոր կազմուածք ունեցող՝ և մինչեւ ցայսօր կատարեալ առողջութեամբ ապրած էին: Ամուսնացան երկուքն ալ իրենց հօրեղբօր գտնեցն հետ:

« Անդրանիկը գեռ լեռնաբնակ է, և շատ որդւոց տէր, որոնցմէ անդրանիկը միայն, այժմ քսանամեայ, է խուլ և համր:

« Միւս եղբայրը՝ որ վեց տարի է շոգեկառաց ծառայութեան մէջ է, ինչուան հիմա վեց զաւակ ունեցաւ. որք ներկայապէս են,

« Ա. Դուստր երկուտասանամեայ, փափկանունդ, փորբամարմին, կարգէ գուրս երկուտ. աղէկ կը լսէ և աղէկ կը խօսի:

« Բ. Դուստր տասնամեայ. ուժեղ, բարձրահասակ, խուլ և համր. այժմ կը գտնուի Պլզանսօնի խլահամերջ բարեգործական տունը:

« Գ. Մանուկ վաղամեսիկ. աղէկ կը լսէր և աղէկ կը խօսէր:

« Դ. Ուստր եօթնամեայ, մարմնեղ, բարձր և ուժեղ. խուլ և համր:

« Ե. Դուստր քառամեայ. փորբամարմին. խօսեցութիւնը անկատար, բայց լսւ կը լսէ:

« Զ. Մանուկ եռամսեայ. անզգայ կը թուի ու կիցէ ձայնի աղջեցութեանն. սակայն դեռ չգիտուիր թէ արդեօք ասիկա ալ մէկալ գժբաղդ եղբարցը կարգը պիտի անցնի թէ չէ:

« Ուրեմն այս գիտողութիւնս ապացոյց մը կը նայ ըլլալ արենակից ամուսնութենէ գժբաղդ ծնած տղոց, և ոչթէ ժառանգական ախտէ մը ինչ պէս կը համարին ոմանք:

Անցեալ նոյեմբերի 23ին Գաղղիոյ Պէսի Սէնքիստովիքի աւաննէն չորս որսորդք աղուէս մը տեսնելով ետևէն ընկան ինչուան Պէսնի-Ռիվիկը մէկ քարահատքը. ներս մտան, աղուէսը չգտան հօն. բայց մէջերնէն երկուքը մեծ զարմացմարդ դուան սուս գրամ կարողի գործարան մը. ուր կային կաղապարներ, կապար, կանձեղ մը և սուս ստակներ, որ շատ հին կ'երևացին: Մէկէն տեղւոյն սստիկանութեանը իմոց տրուեցաւ որսորդ գներէն, և երկու զինակիրք եկան քննելու:

Անհաւատալի նենգութեամբ նապատակ մը տասուերկու չներու խումբ մը կը փհացընէ: Հատանգամնապատակը իր թշնամիներուն հալած. մունքներն ազատեր էր. բայց միշտ վասնգի մէջ անդադար յարձակմունքներէ այնպիսի անհանգըս տութեամբ օրելը կ'անցնէր, որ մարսողութիւնը տակնուվայ ըլլալով, քունը աշուրներէն կարելով, առողջութիւնը զգալի կերպով կը պակսէր: Վերջապէս յետին փորձ մ'ալ կը փորձէ. ինչուան այն ատեն սրոնքներուն վրայ էր իր ազատութեան ձարը, բայց այս ապաւէնն ալ կը նար տկա. բանալ: Սեպացեալ քարահատք մը կը ձանչնար, որ անդունդ մ'էր. իր մէքննայած վրէժինդրութեանը յարմար սեսեց այն տեղը: Երբ նորէն հալածուեցաւ իր որջէն, հակառակորդներուն մուգին թափը կոտրելու համար քանի մը շրջանը նելին վերջը, յանկարծ գահաւանդին վրայ ցատքեց. երբեկերը հասաւ ձամբան փոխեց, և ապահով ծակ մը մտաւ: Ծուները անկասկած ետևէն վազելով մէկիկ մէկիկ վիճն մէջ թափեցան: Գարահատքին խորը աշխատող բանուորները՝ զարմանալով տեսան շներու կարկուտ մը ոտուընուն կամ գլխընուն վրայ շներէն ոմանք քիչ ատենէն մեռան, ոմանք ծանը կամ թեթեւ վխասուած՝ թէ. պէտ գարմանուեցան, բայց բոլորովին չողընցան: իսկ նապատակն աղէկ վիճակի մէջ է, և քանի մը շաբաթ ալ դեռ կընայ պառկիլ երկու երեսին վրայ: